

DANSKE HAVNEVIRKSOMHEDER

Sundkrogskaj 20
DK-2100 København Ø
www.dkhv.dk

Danske Havnevirksomheders Almindelige Betingelser 2007

Afsnit 1

Generelle bestemmelser

§1 Definitioner

Når nedenstående udtryk anvendes i disse Almindelige Betingelser, skal de have følgende betydning:

Ordregiver: Ved Ordregiver forstås den, som har indgået aftale med en Havnevirksomhed.

Havnevirksomhed: Ved en Havnevirksomhed forstås en virksomhed, som er medlem af foreningen Danske Havnevirksomheder.

Opgave: Ved en Opgave forstås en eller flere opgaver, som sædvanligvis falder ind under stevedoring, herunder

- a) håndtering af gods på terminalen,
- b) lastning og losning af gods, som fragtes med skib, jernbane eller lastbil,
- c) surring og trimning,
- d) transport på kajer og lignende steder,
- e) sortering af gods,
- f) oplagring, lagerstyring og lagerhotel, samt godshåndtering i forbindelse hermed,
- g) pakning og mærkning i forbindelse med oplagring.

Aflevering: Ved Aflevering forstås det tidspunkt, hvor Havnevirksomheden afleverer godset til den, som er berettiget til at modtage godset, eller hvor godset stilles til disposition for denne.

SDR: Ved SDR forstås de af Den Internationale Valutafond anvendte særlige trækningsrettigheder. Omregning af SDR til danske kroner foretages efter kursen på den dag, hvor der stilles sikkerhed for ansvaret, eller hvis sikkerhed ikke stilles, på betalingsdagen.

Skriftlig meddelelse: Ved skriftlig meddelelse forstås meddelelse, som sendes pr. post, telefax eller e-mail.

§2 Anvendelsesområde

Disse Almindelige Betingelser finder anvendelse på Opgaver, der udføres af en Havnevirksomhed, med mindre andet udtrykkeligt er aftalt.

Afsnit 2

Pris, tilbud, betaling og panteret

§3 Tilbud

Alle tilbud, som Havnevirksomheden afgiver, er uforpligtende, indtil Ordregivers accept af tilbudet er kommet frem til Havnevirksomheden.

§4 Pris

Ordregiver er forpligtet til at betale den pris, som parterne har aftalt. Alle priser er angivet eksklusiv moms og eventuelle afgifter.

Stk. 2. Med mindre Havnevirksomheden har modtaget særlige oplysninger fra Ordregiver vedrørende Opgavens karakter og omfang, er Havnevirksomhedens pris baseret på

- a) sædvanlig håndtering af alment gods pakket i overensstemmelse med almindelig praksis,
- b) udførelse af Opgaven i sædvanlige holdstørrelser med det i den pågældende havn sædvanligt benyttede grej og indenfor almindelig arbejdstid,

- c) kontinuerlig udførelse af Opgaven uden afbrydelse, der skyldes vejrliget, transportmidlets indretning eller manglende klargørelse.

Stk. 3. Arbejde, der ligger udover, hvad der udtrykkeligt er aftalt, eller hvad Havnevirksomheden kunne forudse ved prisens afgivelse, jf. stk. 2, skal betragtes som ekstraarbejde, for hvilket Havnevirksomheden har krav på særskilt vederlag. Det samme gælder, dersom Havnevirksomhedens opdrag besværliggøres eller forsinkes af forhold, som Havnevirksomheden ikke har indflydelse på.

Stk. 4. I tilfælde, hvor parterne ikke forud har aftalt en pris og i tilfælde, der er omfattet af stk. 3, skal Ordregiver betale den af Havnevirksomheden forlangte pris, med mindre Ordregiver dokumenterer, at den krævede pris er urimelig. Gør Ordregiver ikke straks indsigelse vedrørende den af Havnevirksomheden forlangte pris, skal Havnevirksomhedens pris anses for at være rimelig.

Stk. 5. Ved bedømmelsen af, hvorvidt der kan kræves betaling i henhold til stk. 3, og om den afregnede pris er rimelig i henhold til stk. 4, skal der lægges afgørende vægt på den af Havnevirksomheden fremlagte dokumentation for forhold såsom anvendt materiel, tidsrummet for arbejdets udførelse, og antallet af medarbejdere, som har medvirket til udførelsen af Opgaven.

§5 Udlæg

Havnevirksomheden har krav på godtgørelse for dokumenterede udlæg samt udlægsomkostninger, hvis udlægget er ud over, hvad der er udtrykkeligt aftalt.

§6 Valuta

Med mindre andet er aftalt, er alle priser angivet i danske kroner.

Stk. 2. Dersom prisen er angivet i en anden valuta end danske kroner, bærer Ordregiver risikoen for ethvert kursudsving mellem den danske krone og den angivne valuta i tidsrummet mellem tilbuddets afgivelse og betalingsdagen.

§7 Betalingsbetingelser

Havnevirksomhedens tilgodehavende for udførte Opgaver forfalder netto kontant ved fakturering.

Stk. 2. Dersom betaling ikke har fundet sted iht. stk. 1, kan Havnevirksomheden skriftligt fremsætte et 7-dages betalingspåkrav overfor Ordregiver. Hvis betaling ikke finder sted inden udløbet af påkravsfristen, forholdes iht. §18.

Stk. 3. Havnevirksomhedens tilgodehavende forrentes med 2% pr. påbegyndt måned efter forfaldsdagen.

§8 Sikkerhedsstillelse

Uanset det i §7 anførte kan Havnevirksomheden, når den har rimelig grund hertil, kræve forudbetaling, eller at Ordregiver stiller en efter Havnevirksomhedens opfattelse betryggende sikkerhed for Havnevirksomhedens tilgodehavende iht. ubetalte fakturer, igangværende Opgaver eller ethvert andet krav.

Stk. 2. Indtil betaling eller sikkerhedsstillelse har fundet sted, er Havnevirksomheden berettiget til uden forudgående varsel og uden at pådrage sig erstatningsansvar at indstille igangværende Opgaver.

§9 Modregning

Ordregiver kan under ingen omstændigheder foretage modregning i Havnevirksomhedens tilgodehavende.

§10 Panteret

Havnevirksomheden har pant i gods, dokumenter, kontanter mv., som er under Havnevirksomhedens kontrol, for såvel alle omkostninger, der relaterer sig til godset, herunder vederlag og lagerleje, som for alle Havnevirksomhedens øvrige fordringer på Ordregiver, uanset om disse vedrører andre Opgaver, som Havnevirksomheden har udført for Ordregiver.

Stk. 2. Bortkommer eller ødelægges genstande, som er omfattet af Havnevirksomhedens panteret,

iht. stk. 1, har Havnevirksomheden samme ret over ethvert erstatningsbeløb.

Stk. 3. Betales Havnevirksomhedens forfaldne fordringer ikke, og er der gået mindst 14 dage efter Havnevirksomhedens afsendelse af betalingspåkrav iht. §7, stk. 2, er Havnevirksomheden berettiget til uden rettens mellemkomst på betryggende måde enten ved offentlig auktion eller ved udbud til relevante købere at lade sælge så meget af godset, at Havnevirksomhedens tilgodehavende dækkes. Havnevirksomheden skal så vidt muligt forud give Ordregiver underretning om bortsalget.

Afsnit 3 **Opgavens udførelse**

§11 Oplysninger vedrørende godset

Ordregiver skal give Havnevirksomheden de instruktioner og oplysninger, der er nødvendige for Opgavens udførelse. Ordregiver skal herunder i god tid forsyne Havnevirksomheden med oplysninger om

- a) godsets art, vægt og volumen,
- b) særlige forholdsregler, som er nødvendige i forbindelse med Opgavens udførelse,
- c) laste- og/eller losseplaner,
- d) øvrige relevante forhold, herunder oplysning om sådanne særlige forholdsregler, som skal iagttages for at beskytte personer, miljøet og Havnevirksomhedens eller tredjemands ejendom mod godsets eventuelle skadegørende virkning.

Stk. 2. Omfatter Opgaven lagerhotel, oplagring eller opbevaring af gods for en kortere eller længere periode, er Ordregiver tillige ansvarlig for at give Havnevirksomheden alle relevante instruktioner vedrørende eventuelle særlige oplagrings- og opbevaringsforhold, herunder temperaturforhold, lysforhold og luftfugtighed, som måtte være påkrævet ved oplagringen/opbevaringen af det pågældende gods.

Stk. 3. Oplagrer eller opbevarer Havnevirksomheden godset på en måde, som er sædvanlig i den pågældende havn eller i branchen generelt, kan Havnevirksomheden ikke ifalde ansvar for skade, der skyldes forhold, som Havnevirksomheden ikke med rimelighed kunne forudse eller hvis følger Havnevirksomheden ikke med rimelige midler kunne afværge, med mindre Havnevirksomheden har handlet i strid med Ordregivers udtrykkelige instruktioner.

Stk. 4. De i stk. 1 og 2 nævnte instruktioner og oplysninger skal gives ved direkte separat skriftlig meddelelse til Havnevirksomheden. Meddelelse på ladesedler og lignende anses ikke for tilstrækkelig.

Stk. 5. Dersom Ordregiver ikke opfylder sine forpligtelser iht. stk. 1 og 2, er Havnevirksomheden berettiget til uden instruktion og for Ordregivers regning og risiko at tage alle forholdsregler, som forholdene måtte kræve for at afværge skade på godset eller person-, tings- eller miljøskade. Hvis det er nødvendigt, kan Havnevirksomheden således lade godset bortfjerne, tilintetgøre, uskadeliggøre eller sælge i henhold til reglerne i §10, stk. 3.

§12 Farligt gods

Omfatter Opgaven farligt gods, indestår Ordregiver overfor Havnevirksomheden for, at Havnevirksomheden i god tid modtager alle relevante oplysninger iht. de til enhver tid gældende konventioner og andre regler og forskrifter vedrørende farligt gods. Herunder indestår Ordregiver overfor Havnevirksomheden for, at alt farligt gods er pakket, mærket, emballeret og klassificeret iht. de nævnte konventioner og regler. Ordregiver indestår endvidere for, at nødvendige myndighedstilladelser er til stede.

Stk. 2. Ordregiver skal i god tid give Havnevirksomheden oplysning om, i hvilket omfang transportmidlet i øvrigt medfører farligt gods. Ordregiver skal herunder oplyse om godsets art og klassificering. Dette gælder, uanset om det farlige gods alene er i transit. Ordregiver skal endvidere sørge for, at de for den pågældende havn gældende bestemmelser vedrørende farligt gods er overholdt.

Stk. 3. §11, stk. 4 og 5 finder tilsvarende anvendelse.

§13 Håndtering af godset

Det påhviler Ordregiver ved lastning og losning samt ved ind- og udlevering fra lager selv at udføre tally eller anden kontrolfunktion.

Stk. 2. Med mindre andet er aftalt, er det Ordregivers ansvar at sikre, at godset er pakket og mærket i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler og således, at det kan modstå sædvanlig håndtering samt vind og vejr.

§14 Udstyr

Havnevirksomheden stiller sædvanligt udstyr til rådighed i forbindelse med lastning, stuvning, sikring og losning mv.

Stk. 2. Uanset det i stk. 1 anførte, er Ordregiver forpligtet til at sørge for, at det relevante transportmiddel uden omkostning for Havnevirksomheden stiller det i stk. 1 nævnte udstyr til rådighed for Havnevirksomheden, dersom Havnevirksomheden i rimelig tid giver Ordregiver besked herom. Udstyret skal i så fald opfylde alle gældende forskrifter samt eventuelt specifikke krav, som Havnevirksomheden måtte have stillet forud for Opgavens gennemførelse. Ligeledes er Ordregiver forpligtet til at sikre, at Havnevirksomheden modtager behørig vejledning vedrørende brugen af udstyret, og i det hele taget skal Ordregiver medvirke til at forhindre, at der sker skade på personer, miljø, materiel og gods.

§15 Klargøring af transportmidlet

Med mindre andet er aftalt, er det Ordregivers opgave at sørge for, at det relevante transportmiddel er klargjort til, at Havnevirksomheden kan udføre Opgaven. Herunder skal Ordregiver sørge for, at lastrummene er rengjorte, at adgangsforholdene til transportmidlet og lastrummene er tilstrækkelige og sikre, og at transportmidlet i øvrigt i enhver henseende er parat til at modtage godset.

Stk. 2. Det er endvidere Ordregivers opgave at

sikre, at arbejdsforholdene på transportmidlet, herunder ventilations-, lys-, forløjnings og sikkerhedsmæssige foranstaltninger, er tilstrækkelige og forskriftsmæssige.

Stk. 3. Dersom Ordregiveren efter Havnevirksomhedens opfattelse ikke har varetaget sine forpligtelser iht. stk. 1 og 2, er Havnevirksomheden berettiget, men ikke forpligtet, til at udføre de nævnte opgaver, hvilket da sker for Ordregiverens regning og risiko. Dette gælder også selvom de nævnte opgaver sædvanligvis udføres af Havnevirksomheden.

§16 Forsikring

Havnevirksomheden er ikke forpligtet til at forsikre godset, ej heller oplagret gods, hverken for sin egen eller for Ordregivers regning.

Stk. 2. Ordregiver er forpligtet til at tegne forsikring for skader, som godset kan påføre personer eller ting. Ordregiver skal på Havnevirksomhedens opfordring dokumentere, at sådan forsikring er tegnet og i kraft.

§17 Opsigelse

Aftalen mellem Ordregiver og Havnevirksomheden udløber på det tidspunkt, der er anført i aftalen, eller når Opgaven er udført. Dersom aftalen er indgået for en ikke nærmere specificeret periode, kan den opsiges med mindst 30 dages varsel til udgangen af en måned.

Stk. 2. Dersom Ordregiver eller den, som er berettiget hertil, ikke modtager godset efter opsigelsesfristens udløb, finder §23, stk. 3 og 4 tilsvarende anvendelse.

§18 Misligholdelse

Uanset det i §17 anførte kan aftalen mellem Havnevirksomheden og Ordregiver ophæves med øjeblikkeligt varsel, dersom der foreligger væsentlig misligholdelse. Som væsentlig misligholdelse anses eksempelvis:

- a) udeblivelse af betaling indenfor påkravfristen iht. §7, stk. 2,

- b) manglende, uklare eller utilstrækkelige oplysninger vedrørende farligt gods,
- c) en parts anmeldelse af betalingsstandsning, afsigelse af konkursdekret, åbning af forhandling om tvangsakkord, indgivelse af begæring om likvidation eller lignende.

Afsnit 4

Havnevirksomhedens ansvar

§19 Ansvarsperiode

Havnevirksomheden er ansvarlig for godset fra tidspunktet, hvor Havnevirksomheden overtager godset indtil Aflevering.

§20 Ansvar for andre

Havnevirksomheden er til enhver tid berettiget til at lade Opgaven udføre helt eller delvist af tredjemand, men Havnevirksomheden forbliver dog ansvarlig overfor Ordregiver.

§21 Ansvar for bortkomst, beskadigelse og forsinkelse af godset

Havnevirksomheden er ansvarlig for bortkomst og beskadigelse af godset samt for forsinkelse af godset, såfremt

- a) det godtgøres, at forholdet, som forårsagede bortkomsten, beskadigelsen eller forsinkelsen, indtraf i det tidsrum, hvor Havnevirksomheden havde godset i sin varetægt iht. §19, og
- b) det godtgøres, at bortkomsten, beskadigelsen eller forsinkelsen skyldtes fejl eller forsømmelse udvist af Havnevirksomheden eller nogen, for hvem Havnevirksomheden er ansvarlig.

Stk. 2. Havnevirksomheden er ikke ansvarlig for bortkomst, beskadigelse og forsinkelse af godset, som er forårsaget af strejke, lockout, blokade, boykot, uanset om Havnevirksomheden selv er part i konflikten.

§22 Ansvar for anden skade

Havnevirksomheden er ansvarlig for anden skade end den, der henhører under §21, såfremt det godtgøres, at skaden skyldes fejl eller forsømmelser udvist af Havnevirksomheden eller nogen, for hvem Havnevirksomheden er ansvarlig.

Ved anden skade forstås eksempelvis:

- a) anden skade på godset end bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse af godset,
- b) bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse af transportmidlet,
- c) bortkomst, skade eller forsinkelse af andet gods,
- d) skade på Ordregivers eller tredjemands ejendom,
- e) fejl i forbindelse med dokumenthåndtering, udførelse af tally eller anden kontrolfunktion.

Stk. 2. §21, stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

§23 Forsinkelse

Forsinket Aflevering foreligger, når Havnevirksomheden ikke har foretaget Aflevering til den udtrykkeligt aftalte tid eller, hvor ingen afleveringsfrist er aftalt, når den faktiske afleveringstid overskrider den tid, som under de foreliggende omstændigheder med rimelighed kan indrømmes Havnevirksomheden.

Stk. 2. Godset kan betragtes som bortkommet, hvis det ikke er afleveret inden 30 dage efter udløbet af den udtrykkeligt aftalte afleveringsfrist eller, hvor ingen frist er aftalt, inden 60 dage efter, at Havnevirksomheden overtog godset.

Stk. 3. Modtager den, som er berettiget til at modtage godset, ikke godset til den aftalte tid, eller hvor intet afleveringstidspunkt er aftalt i rimelig tid efter Havnevirksomheden har givet Ordregiver meddelelse om, at der kan ske Aflevering, kan

Havnevirksohmheden oplagre godset for Ordregivers regning og risiko.

Stk. 4. Kan Havnevirksohmheden i de i stk. 3 nævnte tilfælde ikke uden væsentlig omkostning eller ulempe vedblive med at sørge for godset, eller råder Ordregiver ikke over godset inden rimelig tid, efter at han er blevet opfordret dertil, har Havnevirksohmheden ret til at sælge godset på den i §10, stk. 3 anførte måde. Kan salg ikke finde sted, eller er det åbenbart, at de med et salg forbundne omkostninger ikke ville kunne dækkes af salgssummen, er Havnevirksohmheden berettiget til at bortskaffe godset.

§24 Erstatning udenfor kontrakt

Kræves erstatning på andet grundlag end aftale kan Havnevirksohmheden og andre, for hvem den efter §20 er ansvarlig, påberåbe sig bestemmelserne i disse Almindelige Betingelser, som udelukker Havnevirksohmhedens ansvar, eller som angiver eller begrænser erstatningens størrelse.

Stk. 2. Det samlede ansvar, som kan pålægges Havnevirksohmheden og dem, Havnevirksohmheden er ansvarlig for, kan ikke i noget tilfælde overstige de ansvarsbegrænsninger, som fremgår af §26.

§25 Erstatningens beregning

Erstatning for beskadigelse eller hel eller delvis bortkomst af godset beregnes efter den fakturaværdi, godset sidst var handlet til, inden det kom i Havnevirksohmhedens varetægt, med mindre det bevises, at den gængse værdi af gods af samme art og godhed var en anden på tidspunktet og stedet for Havnevirksohmhedens overtagelse af godset.

Stk. 2. Såfremt der ikke findes en fakturaværdi, som nævnt i stk. 1, beregnes værdien af godset ud fra den gængse værdi af gods af samme art og godhed på tidspunktet og stedet for Havnevirksohmhedens overtagelse af godset.

Stk. 3. Erstatning udover værdien efter stk. 1 og 2, herunder erstatning for indirekte tab, ydes ikke.

§26 Ansvarsbegrænsning

Uanset det i §25 anførte, kan erstatningen dog ikke overstige 666,67 SDR for hvert kolli eller anden enhed af godset eller 2 SDR for hvert kilogram beskadiget eller bortkommet gods afhængigt af, hvad der giver det højeste beløb.

Stk. 2. Anvendes der container, trailer, palle eller lignende transportindretning til at samle godset, skal transportindretningen ved anvendelsen af stk. 1 anses for i sig selv at udgøre et kolli eller anden enhed af godset. Ved beregning bortses der fra antallet af kolli, der er samlet i en sådan transportindretning, med mindre dette fremgår af aftalen.

Stk. 3. I intet tilfælde kan erstatningen overstige 25.000 SDR pr. skadesbegivenhed. Dersom flere Ordregivere lider tab som følge af skader, der indtræffer ved en og samme hændelse, er Havnevirksohmhedens erstatningsansvar i forhold til samtlige berørte Ordregivere begrænset til 500.000 SDR, som fordeles pro rata mellem Ordregiverne efter værdien af godset opgjort iht. §25.

Stk. 4. Godtgøres det, at der er lidt skade som følge af forsinkelse af godset, skal Havnevirksohmheden erstatte skaden, dog ikke ud over det beløb, som Havnevirksohmheden har krav på for udførelsen af Opgaven, jf. §4

Stk. 5. Dersom Havnevirksohmheden er erstatningsansvarlig for anden skade i henhold til §22, er Havnevirksohmheden berettiget til at begrænse sit ansvar iht. stk. 1-3.

Stk. 6. Havnevirksohmhedens samlede ansvar iht. stk. 1-4 skal ikke overstige den ansvarsbegrænsning, som ville være gældende i tilfælde af tab af alt det gods, som erstatningsansvaret omfatter, jf. stk. 1-3.

Stk. 7. Havnevirksohmhedens ansvar skal ikke være mere vidtrækkende end Ordregivers. Såfremt Ordregiver har begrænset sit ansvar overfor tredjemand, har Havnevirksohmheden uden videre ret til samme ansvarsbegrænsning i forhold til Ordregiver og tredjemand.

Indsigelser og søgsmål

§27 Forsæt

Har Havnevirksomheden forsætligt forvoldt skade, kan den ikke påberåbe sig de bestemmelser i dette afsnit, som udelukker eller begrænser dens ansvar.

Stk. 2. Det samme gælder, dersom andre, for hvem Havnevirksomheden er ansvarlig, i tjenesten forsætligt har forvoldt skade. Disse kan ej heller med hensyn til deres personlige ansvar påberåbe sig de i stk. 1 nævnte bestemmelser.

Afsnit 5 Ordregivers ansvar

§28 Ordregivers ansvar

Ordregiveren er forpligtet til at skadesløsholde Havnevirksomheden for det tab eller den skade, som Havnevirksomheden lider som følge af, at

- a) Ordregiver har givet forkerte eller mangelfulde oplysninger vedrørende godset,
- b) godset ikke er korrekt pakket, mærket og deklareret af Ordregiver eller nogen, for hvem Ordregiver er ansvarlig,
- c) Ordregiver eller nogen, for hvem Ordregiver er ansvarlig, har lastet, losset, stuvet eller sikret godset fejlagtigt,
- d) godset har skadevoldende egenskaber, om hvilke Havnevirksomheden ikke er blevet udtrykkeligt informeret,
- e) Havnevirksomheden pålægges at betale bøde, told, moms eller andre offentlige afgifter eller at stille sikkerhed.

Stk. 2. Dersom Havnevirksomheden er erstatningsansvarlig for skade på tredjemands ejendom, skal Ordregiver holde Havnevirksomheden skadesløs for så vidt angår den del af erstatningen, som Havnevirksomheden ikke ville være forpligtet til at betale, dersom den kunne gøre disse Almindelige Betingelser gældende mod tredjemand.

Afsnit 6

§29 Reklamationspligt

Dersom Ordregiver vil holde Havnevirksomheden erstatningsansvarlig for skade, bortkomst eller forsinkelse af godset eller for anden skade, skal Ordregiver give Havnevirksomheden Skriftlig Meddelelse herom straks efter, at Ordregiver opdagede eller burde have opdaget det forhold, der gav anledning til erstatningskravet. Giver Ordregiver ikke straks sådan meddelelse, er kravet bortfaldet.

Stk. 2. Uanset det i stk. 1 anførte skal erstatning for forsinkelse kun betales, hvis Havnevirksomheden, inden 21 dage efter Aflevering har fundet sted, har modtaget Skriftlig Meddelelse om, at Ordregiver vil påberåbe sig forsinkelsen.

§30 Forældelse

Ethvert krav mod Havnevirksomheden skal anses for forældet, når der er gået mere end 10 måneder regnet fra de i stk. 2 nævnte tidspunkter.

Stk. 2. Ved beskadigelse eller delvis bortkomst af godset beregnes den i stk. 1 nævnte forældelsesfrist fra Aflevering har fundet sted. Ved forsinkelse, bortkomst af alt gods eller anden skade beregnes den i stk. 1 nævnte forældelsesfrist fra det tidspunkt, hvor skaden tidligst kunne konstateres.

§31 Værneting og lovvalg

Alle retssager, som vedrører eller udspringer af kontraktforholdet mellem Havnevirksomheden og Ordregiver, skal anlægges ved retten på det sted, hvor Havnevirksomheden har sit hovedsæde.

Stk. 2. Alle tvister mellem Havnevirksomheden og Ordregiver skal afgøres efter dansk ret.

Afsnit 7 Afsluttende bestemmelser

§32 Ikrafttræden

Disse Almindelige Betingelser finder anvendelse på alle af §2 omfattede aftaler, der indgås efter den [ ] 2007 og erstatter fra dette tidspunkt Dansk Stevedoreforenings Almindelige Bestemmelser af

11. maj 1985 med ændringer vedtaget den 20. maj
1994 og Danske Havnevirksomheders Almindelige

Betingelser vedtaget den 15. maj 2002.